

PODSUMOWANIE PRÓBNEGO EGZAMINU MATURALNEGO W FORMULE 2023

POZIOM PODSTAWOWY

Próbny egzamin maturalny na poziomie podstawowym, opracowany przez ekspertów wydawnictwa Macmillan, został przeprowadzony w dniach 19.04.2022 – 09.06.2022. **Zadania testowe oparte zostały na wytycznych zawartych w dokumentach opublikowanych przez Centralną Komisję Egzaminacyjną:** *Informatorze o egzaminie maturalnym z języka angielskiego od roku szkolnego 2022/2023* i *Aneksie do Informatora* obowiązującym w latach szkolnych 2022/2023 oraz 2023/2024. W ramach programu otrzymaliśmy od nauczycieli wyniki 7955 uczniów, którzy już za rok będą zdawać maturę w nowej formule.

Celem niniejszego raportu jest podsumowanie wyników uzyskanych przez uczniów piszących próbny egzamin oraz oszacowanie poziomu trudności jego poszczególnych części i składających się na nie zadań maturalnych. Ponadto w raporcie znajdują się: **analiza przyczyn trudności, które napotkali piszący, a także praktyczne wskazówki dotyczące sposobów radzenia sobie z nimi w klasie.** Podane zostaną również przykłady zadań z najnowszego *Repetitorium do szkół ponadpodstawowych*, które zostały zaprojektowane z myślą o lepszym przygotowaniu uczniów do nowych wyzwań czekających ich na przyszłorocznym egzaminie maturalnym.

STRUKTURA EGZAMINU

Próbny egzamin maturalny z języka angielskiego na poziomie podstawowym zawierał **12 zadań**: 3 zadania na rozumienie ze słuchu, 4 zadania na rozumienie tekstów pisanych, 4 zadania na znajomość funkcji językowych oraz wypowiedź pisemną. Nowością na zbliżającym się egzaminie maturalnym na poziomie podstawowym będą **zadania o charakterze otwartym, które mogą pojawić się w każdej części egzaminu.** Łącznie z wypowiedzią pisemną w omawianym teście znalazło się ich pięć. Prawidłowe rozwiązanie wszystkich zadań otwartych daje uczniowi aż 26 punktów.

WYNIKI OGÓŁEM

Ogólne wyniki Próbne Egzaminu Maturalnego na poziomie podstawowym z podziałem na poszczególne województwa przedstawiono w poniższej tabeli. Jak widać, otrzymaliśmy wyniki 7955 uczniów, a **średni wynik w skali kraju to 59,57%**. Najwyższe wyniki uzyskali uczniowie z następujących województw: podkarpackiego (69,41%), mazowieckiego (67,02%) i wielkopolskiego (62,60%). Najniższy wynik, znacząco odbiegający od średniej, odnotowano w województwie lubelskim (44,36%). Najwięcej uczniów przystąpiło do egzaminu w województwie mazowieckim (958), a najmniej – w lubuskim (164).

ZESTAWIENIE WYNIKÓW EGZAMINU Z PODZIAŁEM NA POSZCZEGÓLNE WOJEWÓDZTWA

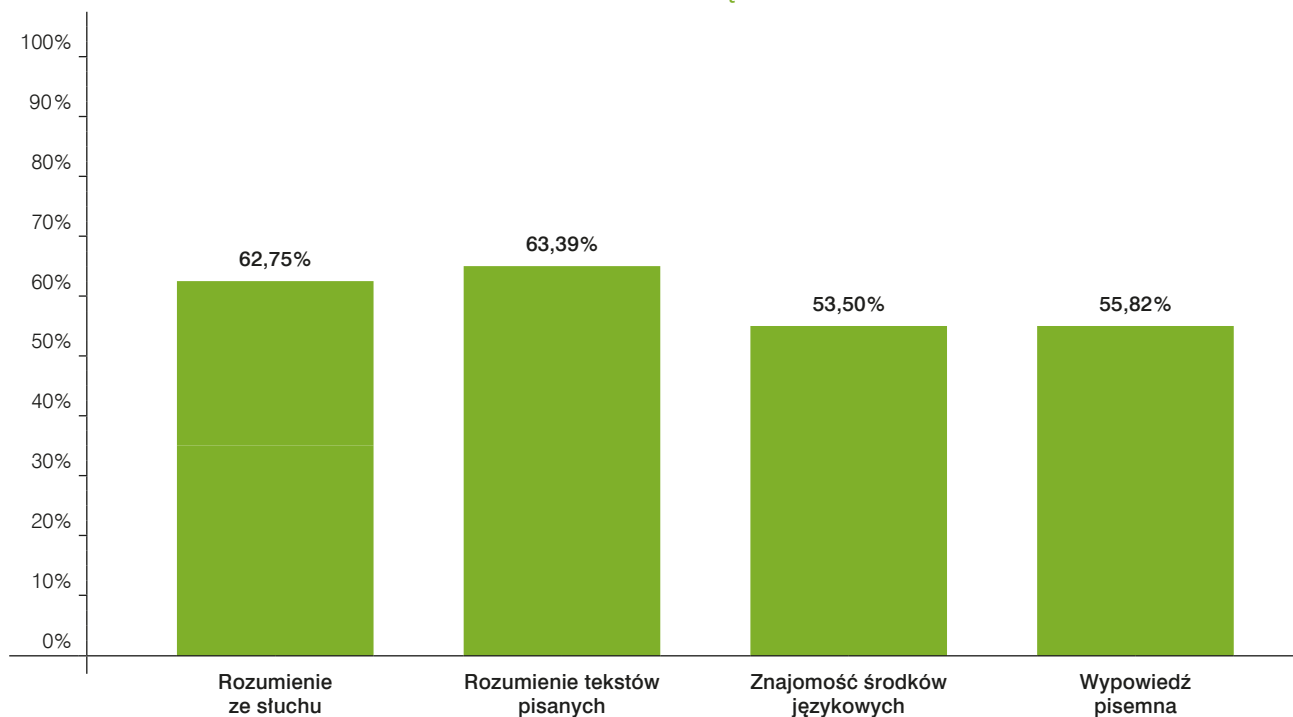
Województwo	Liczba uczniów	Średni wynik
dolnośląskie	478	57,25%
kujawsko-pomorskie	194	51,36%
łódzkie	604	61,87%
lubelskie	557	44,36%
lubuskie	164	60,37%
małopolskie	702	60,01%
mazowieckie	958	67,02%
opolskie	174	59,79%
podkarpackie	296	69,41%
podlaskie	444	57,73%
pomorskie	631	65,18%
śląskie	697	56,18%
świętokrzyskie	243	60,89%
warmińsko-mazurskie	276	52,42%
wielkopolskie	713	62,60%
zachodniopomorskie	351	53,58%
PODSUMOWANIE	7955	59,57%

Wyniki poszczególnych części egzaminu (zaprezentowane na wykresie poniżej) wskazują na to, że zadania testujące umiejętności receptywne uczniów (słuchanie i czytanie) okazały się nieco łatwiejsze niż pozostałe części egzaminu i pozwoliły na uzyskanie lepszych wyników (62,75% i 63,39%). W porównaniu ze średnim wynikiem egzaminu maturalnego na poziomie podstawowym z 2021 roku (według informacji zawartych w *Sprawozdaniu z egzaminu maturalnego za rok 2021*, CKE) wyniki te są jednak znacząco niższe (w 2021 roku wyniosły odpowiednio 78% i 79%). **Tradycyjnie najtrudniejszą częścią egzaminu okazała się znajomość środków językowych (53,50%), a w zakresie wypowiedzi pisemnej zdający osiągnęli tylko nieznacznie wyższy wynik (55,82%).** Dla porównania, za te same umiejętności na egzaminie zesztorocznym (według informacji zawartych w *Sprawozdaniu z egzaminu maturalnego za rok 2021*, CKE) uczniowie uzyskali średni wynik na poziomie odpowiednio 73% i 72%.

Różnice te mogą wskazywać na podniesienie poziomu trudności w zakresie wszystkich testowanych umiejętności, na które w znaczącym stopniu wpływa wprowadzenie zadań otwartych, nowych dla uczniów zdających egzamin maturalny z języka angielskiego na tym poziomie.

ŚREDNIE WYNIKI POSZCZEGÓLNYCH CZĘŚCI EGZAMINU PODSTAWOWEGO

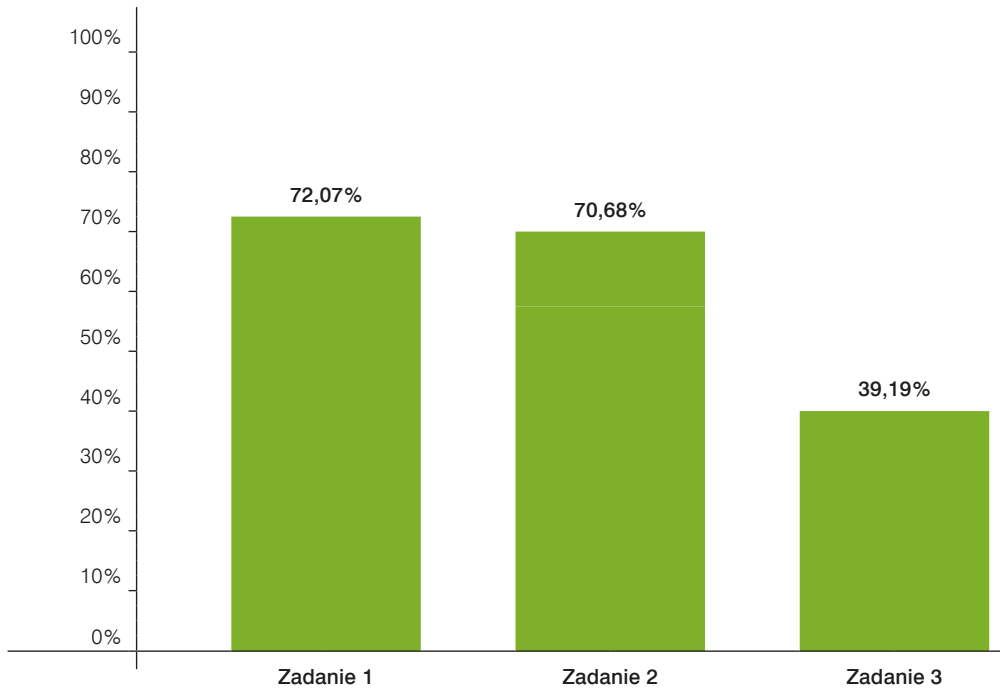

ANALIZA WYNIKÓW DLA POSZCZEGÓLNYCH OBSZARÓW UMIEJĘTNOŚCI

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

Rozumienie ze słuchu, obok rozumienia tekstów pisanych, okazało się tą łatwiejszą częścią egzaminu: **średni wynik uzyskany przez egzaminowanych to 62,75%**. Jeśli chodzi o średnie wyniki za poszczególne zadania, widać znaczącą różnicę pomiędzy zadaniami 1. (72,07%) i 2. (70,68%) a zadaniem 3. (39,19%). **Różnica ta wynika bezpośrednio z charakteru zadań.** Zadania 1. i 2. to zadania zamknięte, natomiast zadanie 3. to zadanie otwarte.

ŚREDNIE WYNIKI ZADAŃ W CZĘŚCI ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

Zadanie 1., polegające na dopasowaniu osób mówiących do ich wypowiedzi, okazało się minimalnie łatwiejsze od zadania 2., wymagającego od uczniów umiejętności wybrania jednej z trzech odpowiedzi na pytania dotyczące słuchanych tekstów. Obydwa typy zadań są dobrze znane uczniom, a nieznaczna różnica w wynikach może wynikać z faktu, że wypowiedzi w zadaniu 1. dotyczyły bliskiego uczniom tematu edukacji. W zadaniu 2. uczniowie wysłuchali trzech tekstów, a ich zadaniem było wskazanie odpowiedzi na pytania. Trudność w tym zadaniu mogły sprawiać uczniom pytania nieodnoszące się bezpośrednio do słuchanego tekstu, ale wymagające od ucznia umiejętności analizy treści słuchanych tekstów (2.3. ułożenia wydarzeń w kolejności chronologicznej; 2.5. uchwycenia ogólnej myśli tekstu; 2.6. analizy wstecznej w celu określenia, która informacja nie pojawiła się w tekście).

Wynik uzyskany przez zdających w otwartym zadaniu 3. jest znacznie niższy od dwóch pozostałych. Dla uczniów zdających maturę podstawową jest to nie tylko obiektywnie trudniejszy, lecz także nowy typ zadania. **Wymaga on od ucznia wyćwiczenia umiejętności ignorowania dystraktorów, utrzymania uwagi i pamięci słuchowej.**

Aby pomóc uczniom skuteczniej radzić sobie z zadaniami tego typu, można wypróbować następujące pomysły:

- **Dictogloss:** w wersji rozwijającej pamięć słuchową – uczniowie słuchają odczytywanych przez nauczyciela dość długich zdań, a następnie zapisują je z pamięci; w wersji rozwijającej umiejętność utrzymania uwagi: uczniowie słuchają dłuższego tekstu dwa razy, za drugim razem robiąc notatki. Następnie próbują jak najwierniej odtworzyć tekst. W efekcie ma powstać nie streszczenie głównej myśli, ale jak najdokładniejsza kopia usłyszanego tekstu.

- **Trening uważności:** aby uniknąć pułapek, uczniowie muszą wyćwiczyć umiejętność zauważania w słuchanym tekście poszukiwanych informacji, ale też identyfikowania i ignorowania dystraktorów. Pomóc im w tym może notowanie wszystkich informacji, które w jakiś sposób dotyczą luki, i analizowanie, dlaczego nie pasują te, które są dystraktorami.
- **Parafrazowanie:** często zdanie z luką nie jest dokładnie tym samym zdaniem, które uczniowie słyszą w nagraniu, ale jego parafrazą. Ćwiczenia w parafrazowaniu zdań wzbogacą zasób synonimicznych konstrukcji, wyrazów i fraz w słowniku mentalnym ucznia.

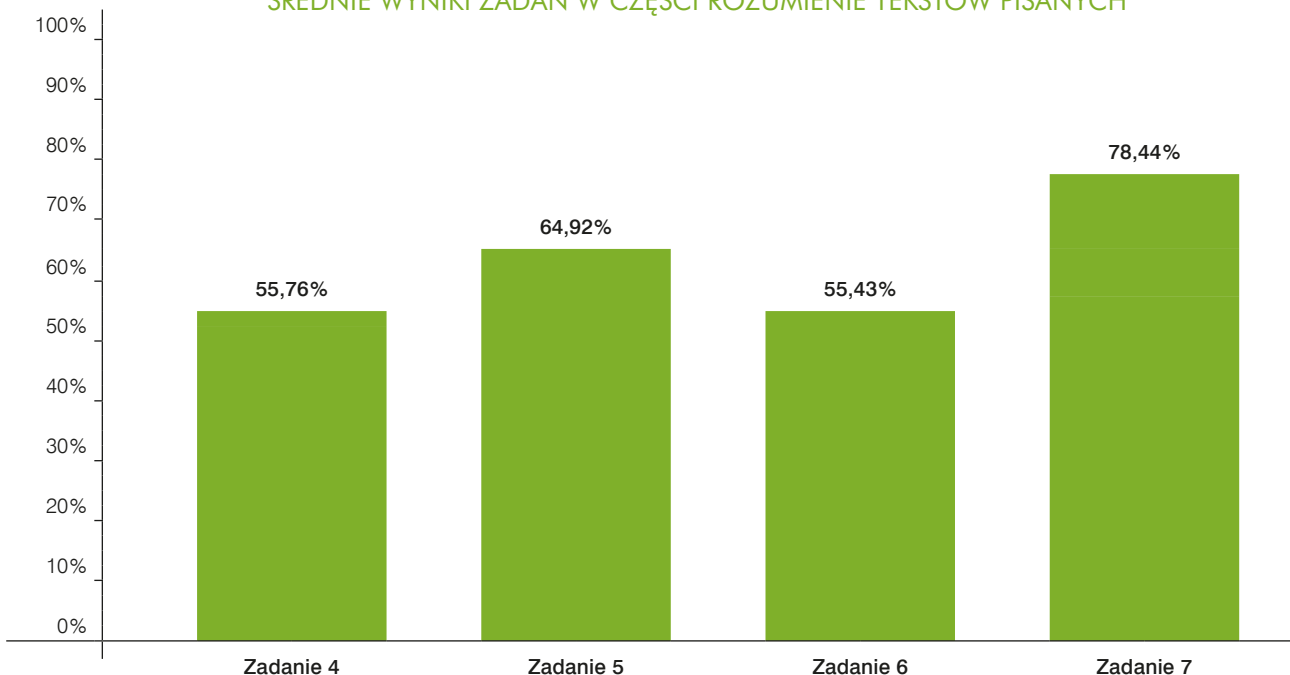
Przykłady ćwiczeń z nowego *Repetitorium do szkół ponadpodstawowych*, które pomogą uczniom w rozwijaniu powyższych umiejętności:

- Ćw. 1 str. 6
- Ćw. 2 str. 43
- Ćw. 2 str. 58

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH

ŚREDNIE WYNIKI ZADAŃ W CZĘŚCI ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH

Średni wynik uzyskany przez uczniów za tę część egzaminu to 63,39%. Najłatwiejsze okazało się zadanie 7. polegające na dopasowaniu usuniętych z tekstu zdań do luk. Zadanie 4. polegające na dopasowaniu nagłówków do akapitów oraz zadanie 6., w którym uczniowie wybierali odpowiedzi do pytań do tekstu, okazały się trudniejsze. W obu tych zadaniach uczniowie musieli wykazać się umiejętnością syntezy i analizy fragmentów tekstów. Dopasowanie właściwego nagłówka wymagało odpowiedzi na pytanie, o czym właściwie jest fragment analizowanego tekstu: jaka jest jego główna myśl? Z kolei odpowiedź na pytanie, co się stało najpierw – co spowodowało zmianę nastroju pana Moureta – była uwarunkowana zrozumieniem kolejności wydarzeń w tekście i właściwej interpretacji związku przyczynowo-skutkowego w treści.

Niemalą kłopot sprawiło również uczniom zadanie 5. – otwarte. Ten typ zadania jest dość złożony, wymaga bowiem od ucznia zapoznania się w kilkoma różnymi typami tekstów i na ich podstawie uzupełnienia luk w mailu odnoszących się do wszystkich przeczytanych tekstów. **Dodatkową trudność stanowi fakt, że tekst z lukami jest w języku polskim.** Uczeń musi więc nie tylko odnaleźć odpowiednią informację we właściwym tekście – często również ją przekształcając, żeby pasowała do struktury zdania – lecz także przetłumaczyć ją na język polski.

Aby pomóc uczniom skuteczniej radzić sobie z zadaniami tego typu, można wypróbować następujące pomysły:

- **Synteza:** warto prosić uczniów przy okazji czytania dowolnego tekstu, aby przedstawili jego treść w jednym zdaniu.
- **Analiza:** w przypadku tekstów narracyjnych, opowiadań, reportaży dobrym pomysłem jest prośenie uczniów o tworzenie planu wydarzeń w kolejności chronologicznej.
- **Transformacja ze zmianą języka:** usuwanie z tekstu angielskiego wyrazów i podawanie ich w języku polskim (lub odwrotnie) będzie dobrym ćwiczeniem na tłumaczenie elementów brakujących w tekście.

Przykłady ćwiczeń z nowego *Repetitorium do szkół ponadpodstawowych*, które pomogą uczniom w rozwijaniu powyższych umiejętności:

- Ćw. 6 str. 23
- Ćw. 3 str. 29
- Ćw. 1 str. 140

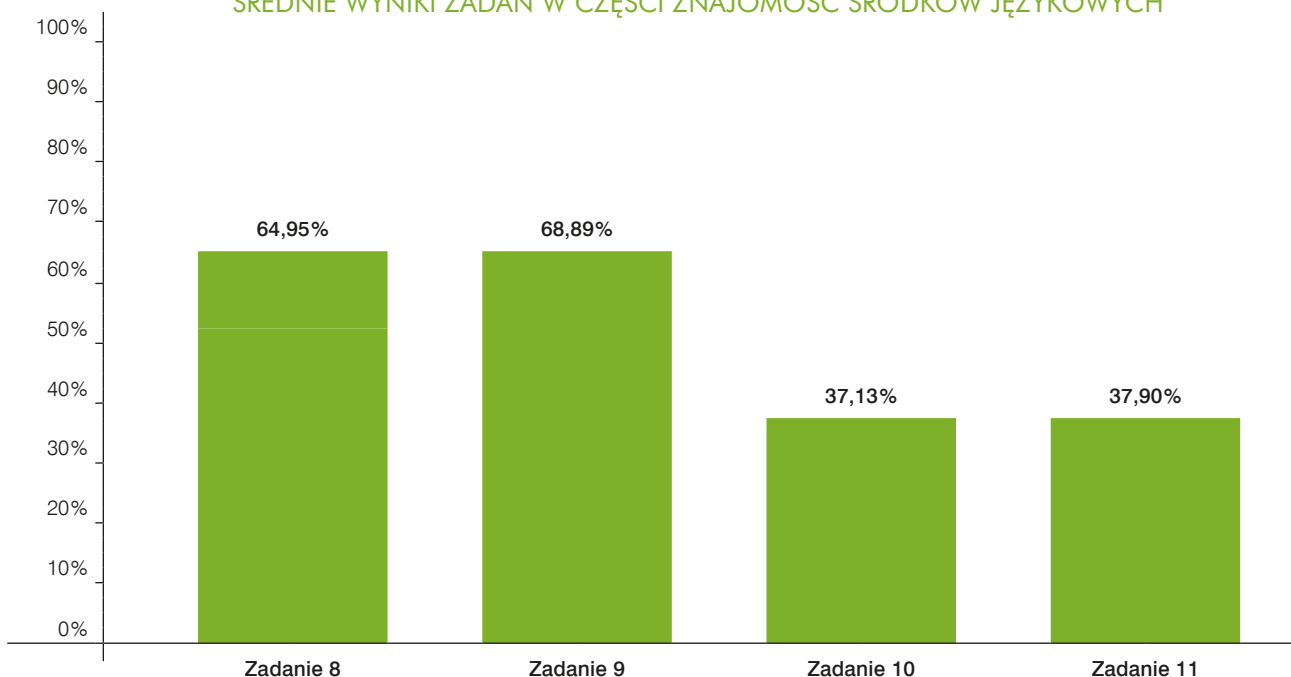

ZNAJOMOŚĆ ŚRODKÓW JĘZYKOWYCH

Na próbnym egzaminie maturalnym w formule 2023 znajomość środków językowych była, obok wypowiedzi pisemnej, trudniejszą częścią arkusza (średni wynik – 53,50%). Podobnie jak w przypadku zadań na rozumienie ze słuchu, również tutaj możemy zaobserwować **spore rozbieżności pomiędzy średnimi wynikami z poszczególnych zadań.**

Z zadaniami 8. i 9. uczniowie poradzili sobie lepiej niż z pozostałymi zadaniami w tej części egzaminu. Zadanie 8. wymagało wybrania właściwej reakcji uzupełniającej dialog. W zadaniu 9. natomiast uczniowie musieli wskazać zdanie stanowiące parafrazę podanej wypowiedzi. O lepszym niż w pozostałych zaniach wyniku mógł zdecydować tu charakter zadań. Obydwa zadania były typu zamkniętego.

ŚREDNIE WYNIKI ZADAŃ W CZĘŚCI ZNAJOMOŚĆ ŚRODKÓW JĘZYKOWYCH

W przypadku tej części egzaminu dużo niższe wyniki uczniowie osiągnęli w kolejnych zadaniach. **Zarówno zadanie 10. (gramatykalizacja), jak i 11. (sety leksykalne) to nowe dla uczniów zdających maturę na poziomie podstawowym zadania otwarte.**

Zadanie 10., polegające na użyciu podanych wyrazów w zdaniu we właściwej formie gramatycznej, wymaga od uczniów dobrej znajomości struktur gramatycznych i związków wyrazowych oraz umiejętności rozpoznania po pozostałych elementach zdania i jego treści, o jaką strukturę chodzi. Każde zdanie zawiera po dwie różne struktury i aby poprawnie uzupełnić luki, trzeba znać obie konstrukcje, poprawnie je zidentyfikować i zapisać. Jest to dość złożony proces i obarczony dużym ryzykiem pomyłki.

W zadaniu 11. uczeń musi wykazać się znajomością związku wyrazowego przynajmniej w jednym z dwóch kontekstów. Nawet jeśli rozpozna frazę i będzie umiał uzupełnić ją w logiczny sposób w pierwszym kontekście, to musi jeszcze sprawdzić, czy wybrany przez niego wyraz ma sens i nie zaburza logiki wypowiedzi w drugim zdaniu. Na przykład w punkcie 11.1. uczeń może przypomnieć sobie zwrot *turn left*, który w kontekście pierwszego zdania miałby jak najbardziej sens, ale już nie pasuje do drugiego zdania, gdzie uzupełnianą frazą jest *you're ____*. Żeby poradzić sobie z tym punktem, uczeń musi porzucić swój pierwszy pomysł i zmodyfikować go tak, żeby wstawiany wyraz uzupełniał logicznie drugą lukę. Od pomysłu na uzupełnienie zdań wyrazem *left* musi więc dojść do *right*.

Aby pomóc uczniom skutecznie radzić sobie z zadaniami tego typu, można wypróbować następujące pomysły:

- **Rozsypanki wyrazowe:** aby zwiększyć świadomość gramatyczną uczniów, warto przygotowywać zestawy pociętych na pojedyncze wyrazy kilku zdań o zróżnicowanej strukturze gramatycznej. Układanie zdań skieruje uwagę uczniów na połączenia wewnątrz zdaniowe i pozwoli im tworzyć zdania z wyrazami we właściwej kolejności.
- **Zestawienia wyrazowe:** warto poszerzać słownictwo uczniów o wyrazy łączące się z różnymi przyimkami (*phrasal verbs, prepositional phrases*). Uczniowie mogą rozpisywać wszystkie możliwe połączenia z danym czasownikiem i dopisywać do każdej opcji zdanie. Takie zdania można zbierać i usuwać z nich czasownik albo przyimek, a następnie rozdawać uczniom do uzupełniania.

Przykłady ćwiczeń z nowego *Repetitorium do szkół ponadpodstawowych*, które pomogą uczniom w rozwijaniu powyższych umiejętności:

- Ćw. 9 str. 103
- Ćw. 14 str. 152
- Ćw. 4 str. 259

WYPOWIEDŹ PISEMNA

Podobnie jak znajomość środków językowych, wypowiedź pisemna była częścią egzaminu, z którą uczniowie poradzili sobie słabiej. **Średni wynik z tej części egzaminu to 55,82%**. Zadanie polegało na stworzeniu wpisu na blogu. Wypowiedź pisemna jest jedynym zadaniem otwartym, które uczniowie zdający maturę na poziomie podstawowym dobrze znają z poprzednich lat. Na egzaminie maturalnym w 2021 roku (według informacji zawartych w *Sprawozdaniu z egzaminu maturalnego za rok 2021*, CKE) z tą częścią sprawdzianu uczniowie mieli również nieco więcej kłopotu niż z pozostałymi. Jednak średni wynik w 2021 roku wyniósł 72% w porównaniu z prawie 56% uzyskanymi przez uczniów w analizowanym próbnym arkuszu egzaminacyjnym. **To obniżenie się uzyskanej liczby punktów może wynikać z tematyki wypowiedzi pisemnej.** Chociaż na egzaminie w 2021 roku zadaniem uczniów było również stworzenie wpisu na blogu, to temat odbycia rozmowy kwalifikacyjnej mógł być dla nich łatwiejszy niż opisanie udziału w akcji charytatywnej. Ta różnica w poziomie trudności mogła wynikać nie tylko z doświadczeń i wiedzy uczniów na te tematy, lecz także z zasobów językowych potrzebnych do realizacji każdego z tych zagadnień. Model wykorzystywany przez egzaminatorów maturalnych

dopuszcza różne realizacje językowe kluczowych elementów tematu. Jednak w zasobach leksykalnych uczniów klasy maturalnej więcej jest słownictwa związanego z pracą niż z działalnością charytatywną. Nie można jednak zakładać, że tematy wypowiedzi pisemnej na maturze będą ograniczały się do najbardziej znanych uczniom kontekstów, gdyż są one dopasowane do podstawy programowej, która określa obszary tematyczne realizowane na lekcjach języka angielskiego. Uczniowie muszą więc być przygotowani do podejmowania tematów, które być może nie są im bliskie.

Aby pomóc uczniom skuteczniej radzić sobie z zadaniami tego typu, można wypróbować następujące pomysły:

- **Aktywny słownik tematyczny:** na końcu każdego rozdziału znajduje się lista słownictwa, które uczeń musi opanować, żeby chociaż w podstawowym zakresie umieć wypowiedzieć się na wszystkie tematy ujęte w podstawie programowej. Aby lepiej zapamiętać słownictwo, należy je aktywować, np. zachęcając uczniów do tworzenia z nich własnych kart taboo (na kartkach wielkości kart do gry uczniowie zapisują na górze słowo do zdefiniowania, a pod nim 5 wyrazów, których nie można użyć do tego celu), 5 seconds (na kartkach wielkości kart do gry uczniowie wypisują wyzwania w formie zdań zaczynających się od *Name three/four/five – green vegetables/pieces of furniture/wild animals* – w zależności od tematyki rozdziału).
- **15-minute essay:** tworzenie logicznej i wypełnionej precyzyjnym słownictwem wypowiedzi pisemnej można ćwiczyć przez uaktywnianie słownictwa z końca rozdziału w formie tekstu pisanego w parach, który musi zawierać np. 10 wybranych przez uczniów wyrazów z listy i 2 frazy, ale nie może być dłuższy niż 100 słów i trzeba go napisać w 15 minut.

Przykłady ćwiczeń z nowego *Repetytorium do szkół ponadpodstawowych*, które pomogą uczniom w rozwijaniu powyższych umiejętności:

- Sekcje *Activate* w słownikach tematycznych na końcach rozdziałów
- Sekcje *Know your phrases* w lekcjach poświęconych wypowiedzi pisemnej
- Ćw. 3 str. 114

PODSUMOWANIE

Niniejszy raport stanowi analizę wyników próbnego egzaminu maturalnego w formule 2023, która pozwoliła na wyciągnięcie wniosków dotyczących poziomu trudności poszczególnych części egzaminu, a także konkretnych typów zadań, które się w nim pojawiły. Dodatkowo w raporcie zawarte zostały pomysły na rozwijanie umiejętności uczniów szczególnie w zakresie przygotowania do nowych dla nich otwartych typów zadań egzaminacyjnych.

Z analizy wyników wynika, że aby przygotować uczniów do czekających ich wyzwań maturalnych, należy skupić się na następujących obszarach umiejętności:

- W zakresie **rozumienia ze słuchu**: trzeba rozwijać pamięć słuchową uczniów, umiejętność utrzymywania uwagi i przekształcania językowego usłyszanych informacji, tak aby pasowały do kontekstu zadania.
- W zakresie **rozumienia tekstów pisanych** trzeba zwrócić szczególną uwagę na rozwijanie u uczniów umiejętności analizy, syntezy i przekształcania struktury zdania z jednoczesnym tłumaczeniem na język polski. Ta część egzaminu wypadła stosunkowo najlepiej, jednak znacznie gorzej niż na egzaminie maturalnym w 2021 roku. Wprowadzenie elementów głębszego procesowania informacji zawartych w tekście zdecydowanie sprawiło kłopot zdającym, którzy muszą się nauczyć wyciągać wnioski, dostrzegać zależności przyczynowo-skutkowe, chronologię wydarzeń i niekiedy informacje podane nie wprost.
- W odniesieniu do **znajomości środków językowych** należy zwrócić szczególną uwagę na poszerzanie znajomości związków wyrazowych i ćwiczenie umiejętności odnajdywania brakujących części takich fraz językowych. Zdającym przyda się też dobrze ugruntowana znajomość struktur gramatycznych i umiejętność rozpoznawania ich po charakterystycznych elementach.
- Jeśli chodzi o **tworzenie wypowiedzi pisemnej**, należy skupić się na wzbogacaniu słownictwa uczniów o precyzyjne sformułowania związane z tematyką wskazaną w podstawie programowej, szczególnie w obszarach, które nie są częścią codziennej aktywności uczniów i mogą stanowić wyzwanie zarówno w zakresie tworzenia treści wypowiedzi, jak i jej formy.

Uczniowie, którzy przystąpili do próbnego egzaminu maturalnego na poziomie podstawowym w formule 2023, mają przed sobą jeszcze kilka miesięcy przygotowań, podczas których będą zdobywać wiedzę i umiejętności językowe. Każdy egzamin ma jednak swoją formę i typy zadań, które uczniowie muszą dobrze poznać i nabrać wprawy w ich wykonywaniu. **Nowe zadania otwarte będą dla nich na pewno dużym wyzwaniem i to im należy poświęcić najwięcej czasu**, ćwicząc strategie egzaminacyjne. Nie można również zapominać, że po przerwie wraca egzamin ustny, który dla przyszłorocznych maturzystów jest też poniekąd nowością, ponieważ ze względu na wcześniejsze ograniczenia mogą nie mieć doświadczeń w ćwiczeniu zadań na egzamin ustny ani bieżących informacji od kolegów, którzy maturę zdawali w tym czy zeszłym roku. I na koniec – nie warto tracić z oczu szerszej perspektywy. Przygotowanie uczniów do ważnego dla nich egzaminu nie powinno zdominować podstawowego celu polegającego na zbudowaniu w nich kompetencji komunikacyjnych i motywacji do rozwijania umiejętności porozumiewania się z innymi. Egzamin trwa tylko chwilę, a język zostanie z nimi na długo i będzie im pomagał zarówno w życiu zawodowym, jak i w sytuacjach towarzyskich. Postarajmy się uzbroić naszych uczniów w kompetencje, które pozwolą im dobrze zdać maturę, ale też wchodzić w naturalne interakcje z innymi ludźmi i cieszyć się możliwością międzykulturowej komunikacji.